

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Затверджено

На засіданні кафедри початкової та
дошкільної освіти
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри

Силабус з навчальної дисципліни
«Медіаосвіта та інформаційна культура дошкільника»,
що викладається в межах ОПІ 012 «Дошкільна освіта»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

Львів 2023

Назва дисципліни	«Медіаосвіта та інформаційна культура дошкільників»
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, Туган-Барановського, 7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти Кафедра початкової та дошкільної освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
Викладачі дисципліни	Войтович Анна Юріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти Шоловій Марія-Тереза Ігорівна, асистент кафедри початкової та дошкільної освіти
Контактна інформація викладачів	anna.voytovych@lnu.edu.ua mariya-tereza.sholoviy@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Войтович А.Ю. Середа 11:30 -13:30 год. Передбачено онлайн консультації; для погодження часу онлайн консультації слід писати на електронну пошту викладача. Шоловій М.-Т.І. Понеділок 9:30 -11:30 год. Передбачено онлайн консультації; для погодження часу онлайн консультації слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/mediaosvita-ta-informatsiyna-kultura-doshkilnykiv-012-doshkilna-osvita
Інформація про дисципліну	Дана дисципліна має теоретично-практичний характер і сприяє формуванню у майбутніх вихователів знань про теоретико-методичні аспекти та технології формування медіаосвіти та інформаційної культури дітей старшого дошкільного віку.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Медіаосвіта та інформаційна культура дошкільників» є вибірковою дисципліною для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта (галузь знань 01 Освіта / Педагогіка), яка викладається в 5 семестрах в обсязі 6 кредитів (180 годин) (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни є: підготовка здобувачів вищої освіти до організації середовища у дошкільному закладі щодо реалізації розвитку у дітей старшого дошкільного віку інформаційної культури засобами медіаосвіти, формування медіаграмотності та медіакультури вихованців, закладення підвалин різних аспектів їхньої медіакомпетентності; вивченні діагностичного інструментарію сформованості медіаграмотності старших дошкільників.
Література для вивчення дисципліни	<i>Базова література</i> 1. Зоря Ю.М., Степанова Н. М. Soft skills для розвитку дитини: емоційний інтелект, комунікація та медіаграмотність. Медіаальбом для наймолодших / Ю.М. Зоря, Н. М. Степанова/ За редакцією О. В. Волошенюк. Ілюст. А. О. Павленко – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2021. – 42 с. 2. Казки і фарби: парціальна програма розвитку творчих здібностей дітей 4-6 років на заняттях із малювання з використанням елементів медіаосвіти / Т.М. Чашка; за заг. ред. О.В. Волошенюк, Г.А. Дегтярьової, В.Ф. Іванова. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2018. – 204 с. 3. Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя / Волошенюк О. В, Ганик О.В., Голощачова В. В, Дегтярьова Г.А, Іванова І. Б., Кожанова А. Ю., Пиза Г. Ю., Шкребець О.О, Янкович О. І. / За редакцією Волошенюк О. В., Іванова В. Ф. – Київ : ЦВП, АУП, 2018 – 234 с. 4. Медіадошкільник : парціальна програма з медіаосвітньої діяльності для дітей старшого дошкільного віку (6-й рік життя) / Г.А. Дегтярьова, О.С. Тарасова, А.П. Фоменко; за заг. ред. О.В. Волошенюк, Г.А. Дегтярьової, В.Ф. Іванова. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. – 118 с. 5. Медіакультура та медіаосвіта учнів ЗОШ: візуальна медіа культура / Наталія Череповська. – К.: Шк. Світ, 2010. – 128с. 6. Медіаосвіта та медіа грамотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; За науковою редакцією В.В.Різуна. – К.: Центр Вільної Преси, 2012. – 352 с. 7. Медіасвіт для дошкільнят : парціальна програма для дітей старшого дошкільного віку / Василюк С. М., Алексейчик О. В., Проценко О. В., Абаляєва Л. Ю., Чашка Т. М., Стеніна Л. В., Шелкова С. В.; за заг. ред. О. В. Волошенюк, Г. А. Дегтярьової, В. Ф. Іванова. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. – 98 с. 8. Найдьонова Л.А., Умеренкова Н.Ф., Вознесенська О.Л., Чаплінська Ю.С., Дятел Н.Л. Наскрізна медіаосвіта в умовах війни. Збірник навчальних програм / за ред. Л.А. Найдьонової, Н.Ф. Умеренкової; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології, 2022. URL: http://mediaosvita.org.ua/book/zbirnyk-navchalnyh-program-naskrizna-mediavita-v-umovah-viiny/ 9. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; За науковою редакцією В.В.Різуна та В.В Літостанського. – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2013. – 447 с. 10. Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку: теорія і технологія: монографія / за наук. ред. проф. Чайки В. М. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2019. 188 с.

Допоміжна література

1. Бубін А., Боярчук С. Медіаосвіта як важливий чинник професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Педагогічний часопис Волині. – №2(9). – 2018. – С.45-52 URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/14370/1/%D0%91%D1%83%D0%B1%D1%96%D0%BD%2C%20%D0%91%D0%BE%D1%8F%D1%80%D1%87%D1%83%D0%BA-45-52.pdf>
2. Гергуль С. М. Особливості викладання курсу "медіаосвіта та медіаграмотність" у вищій школі. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка №148.). – 2017. – С.43-45 URL: <https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3668/1/%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D1%83%20%D0%9C%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D1%83%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D1%96%D0%B9%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%96.pdf>
3. Шеїна О. Медіаосвіта: теоретичні основи. Наукова праця. Педагогіка. Випуск 279. Том 291. – С.47-50. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2017/291-279-13.pdf>

Інформаційні ресурси

1. www.medialiteracy.org.ua
2. www.mediaosvita.org.ua
3. www.osvita.mediasapiens.ua
4. www.aup.com.ua -
5. www.mediakrytyka.info
6. <https://www.youtube.com/watch?v=tMQudmwJUf8>

Обсяг курсу	180 годин, з них 32 годин лекцій, 32 годин практичних занять та 116 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Загальні компетентності: • Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (КЗ-7). • Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (КЗ-8). Фахові компетентності: • Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага) (КС-2). • Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку (КС-3). • Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього дошкільного віку (КС-9). Програмні результати навчання: • Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку (ПР-1). • Розуміти і визначати особливості провідної-ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку (ПР-4). • Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей (ПР-16). • Вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію (ПР-23).
Ключові слова	Медіаосвіта, медіаграмотність, медіакультура, медіапростір, медіаконтент, медіавзаємодія, медіаосвітні технології, критичне мислення, інформаційна культура.
Формат курсу	Очна форма
Теми	Подано у формі СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік у 5 семестрі, після завершення вивчення навчальної дисципліни
Пререквізити	До вивчення дисципліни здобувачі освіти потребують базових знань з курсів «Психологія загальна, вікова та педагогічна», «Вступ до спеціальності», «Інформаційні технології».

Навчальні методи техніки, засоби, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти та методів стимулювання і мотивації їх до навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, вихователя дошкільного закладу, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування. Методи навчання: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемний; – частково-пошуковий (евристичний); – дослідницький; – проведення лекцій і практичних занять із застосуванням наочних методів навчання (мультимедійних засобів, структурно-логічних схем, узагальнюючих таблиць); – словесні; – практичні; – інтерактивні методи: робота в малих групах. Засоби: презентація, інструкційні карти, зразки робіт, відео уроків. Форми викладання: лекції.
Необхідне обладнання	Під час викладання навчальної дисципліни використовуються загальнонавчальні програми та операційні системи

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні/самостійні тощо : 80% семестрової оцінки; максимальна кількість балів - 80. Практичні заняття передбачають виконання системи завдань, адекватність та повнота розв'язання яких оцінюються максимально 5-ма балами. Кількість балів, що виставляється за заняття, враховує: відповіді студентів на проблемні питання за змістом теми; обговорення запитань для роздумів, дискусій, уміння використовувати знання під час розв'язання педагогічних задач; самостійна робота передбачає виконання системи завдань, адекватність та повнота розв'язання яких оцінюється максимально 5-ма балами. • тестовий контроль (два змістові модулі по 10 балів) – максимальна кількість балів 20. Підсумкова максимальна кількість балів 100. Академічна доброчесність: Очікується, що завдання самостійної роботи до кожної теми, виконані здобувачами вищої освіти, будуть їхніми оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є обов'язковим складником навчання. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни перевіряється шляхом усного опитування, поточного програмованого контролю знань, оцінки умінь аналізувати проблемні ситуації. Водночас обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Зарахування результатів навчання, здобутих в неформальній і інформальній освіті. Результати навчання, здобуті у неформальній та інформальній освіті з «Медіаосвіти та інформаційної культури дошкільників» зараховуються відповідно до Порядку визнання у Львівському національному університеті імені Івана Франка результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті. Оцінюються результати відповідною кількістю балів, яка визначена для конкретної теми чи змістового модуля цієї програми.

Схема курсу

Тижні	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності(заняття)* *лекція, практичне заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання
1	Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії	<i>Лекція 2 год</i>	Базова література [6,9] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практично-семінарського заняття
	Що таке медіаграмотність	<i>Практичне заняття 2 год</i>	Базова література [6,9] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
2	Основні теорії медіаосвіти	<i>Лекція 2 год</i>	Базова література [6,7,9] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Що таке інформація та медіа	<i>Практичне заняття 2 год</i>	Базова література [6,7,9] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
3	Поняття про масову комунікацію	<i>Лекція 2 год</i>	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття

	Книжки	<i>Практичне заняття</i> 2 год	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
4	Правові основи функціонування медіа в суспільстві	<i>Лекція</i> 2 год	Базова література [6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Музика	<i>Практичне заняття</i> 2 год	Базова література [6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
5	Професійні стандарти в медіа та маніпулювання при їх порушенні	<i>Лекція</i> 2 год	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Фото	<i>Практичне заняття</i> 2 год	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
6	Медіа як бізнес	<i>Лекція</i> 2 год	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Мультфільми	<i>Практичне заняття</i> 2 год	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3]	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.

			Додаткові ресурси	
7	Телебачення	<i>Лекція 2 год</i>	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Телебачення	<i>Практичне заняття 2 год</i>	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
8	Кінематограф	<i>Лекція 2 год</i>	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Кіно	<i>Практичне заняття 2 год</i>	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему. Модуль 1.
9	Газети. Журнали	<i>Лекція 2 год</i>	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Преса	<i>Практичне заняття 2 год</i>	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
10	Радіо	<i>Лекція 2 год</i>	Базова література [6,7] Допоміжна література	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття

			[3] Додаткові ресурси	
	Радіо	<i>Практичне заняття</i> 2 год	Базова література [6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
11	Відеоігри	<i>Лекція</i> 2 год	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Комп'ютерні ігри	<i>Практичне заняття</i> 2 год	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
12	Інтернет	<i>Лекція</i> 2 год	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Інтернет	<i>Практичне заняття</i> 2 год	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
13	Вплив медіа на розвиток особистості	<i>Лекція</i> 2 год <i>Практичне заняття</i> Мобільний зв'язок	Базова література [6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
		<i>Практичне заняття</i> 2 год	Базова література [6,7]	Опрацювати завдання практичного заняття.

			Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Складання конспекту на задану тему.
14	Маніпуляція в медіа	<i>Лекція 2 год</i>	Базова література [6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Відеокліп	<i>Практичне заняття 2 год</i>	Базова література [6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему.
15	Реклама як інструмент маніпуляції	<i>Лекція 2 год</i>	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Реклама	<i>Практичне заняття 2 год</i>	Базова література [4,6,7] Допоміжна література [3] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття. Складання конспекту на задану тему. Модуль 2.
16	Аналіз медіатекстів різних видів медіа	<i>Лекція 2 год</i>	Базова література [6,7] Допоміжна література [3,4] Додаткові ресурси	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
	Аналіз медіатекстів	<i>Практичне заняття 2 год</i>	Базова література [6,7] Допоміжна література [3,4] Додаткові ресурси	Опрацювати завдання практичного заняття.